

10.10.2025

Talousarvio 2026 / Kaupunginjohtajan esitys

Suomen talouden näkymät kääntymässä, mutta kuntien taloustilanne jatkuu kireänä

Suomen talouden näkymät ovat kääntymässä varovaiseen kasvuun useiden vaikeiden vuosien jälkeen. Inflaation hidastuminen ja korkotason lasku tukevat kotitalouksien ostovoimaa, ja erityisesti vihreän siirtymän sekä puolustus-hankkeiden vauhdittamat investoinnit nostavat kasvunäkymiä.

Valtiovarainministeriön ennusteen mukaan bruttokansantuote kasvaa noin prosentin vuosivauhtia lähivuosina, mutta korkea velkataso ja geopoliittinen epävarmuus muodostavat edelleen merkittäviä riskejä. Julkisen talouden alijäämä supistuu vähitellen, mutta puolustusmenojen kasvu lisää paineita valtion velkasuhteen nousuun.

Kuntien taloustilanne sen sijaan säilyy kireänä. Vuosikatteet eivät riitä kattamaan kasvavia investointeja, ja lainakanta jatkaa kasvuaan koko tarkastelujakson ajan. Verotulojen ennustetaan kasvavan selvästi vuodesta 2026 alkaen, mutta menojen kasvu – erityisesti työvoimakustannusten ja sosiaalimenojen osalta – syö nopeasti tulojen tuomaa helpotusta. Pitkittynyt työttömyys ja toimeentulotukimenojen kasvu kuormittavat kuntien taloutta entisestään. Kokonaisuutena kuntatalouden epätasapaino jatkuu ja velkaantuminen syvenee 2020-luvun loppuun asti.

Kaupungin ja liikelaitoksen tulos ylijäämäinen

Kaupungin ja liikelaitoksen tilikauden ylijäämäksi muodostuu esityksen mukaisesti 0,1 miljoonaa euroa. Talousarviossa kaupungin tilikauden alijäämä -0,7 miljoonaa euroa ja liikelaitoksen ylijäämä 0,8 miljoonaa euroa.

Toiminta- ja vuosikatteet jäävät kaupunginhallituksen asettamista tavoitteista. Esitettyyn talousarviotavoitteeseen päästään vain, mikäli sopeuttamistoimet saadaan toteutettua suunnitelmien mukaisesti. Mikäli sopeuttamistoimia ei saada eri toimielimien päätöksenteossa hyväksyttyä, painuu kaupungin talous voimakkaammin alijäämäiseksi. Vaikka kaupungin ja liikelaitoksen yhteinen tulos on lievästi ylijäämäinen, kaupungin osalta se on selkeästi alijäämäinen.

Käyttötalous

Vuodelle 2026 kaupungin ja liikelaitoksen (ulkoiset) toimintatuottoihin on budjetoitu yhteensä 39,5 miljoonaa euroa. Toimintatuotot kasvavat ensi vuonna kuluvan vuoden talousarvioon verrattuna noin 5,8 %, eli noin 2,2 miljoonaa euroa.

Myyntituotot kasvavat yhteensä 11,3 %. Myyntituottojen kasvuun vaikuttaa erityisesti vesi- ja jätevesimaksujen hintojen nosto ja kotouttamisen toimeentulokorvausten kasvu. Maksutuotot laskevat kokonaisuutena -0,11 % kuluvaan vuoteen verrattuna. Toimintatuottojen tuet ja avustukset kasvavat vastaavasti arviolta 3,5 %.

Ensi vuoden talousarviossa kaupungin toimintakulut nousevat 192,4 miljoonaan euroon, mikä merkitsee noin 10,9 miljoonan euron eli 6,0 prosentin kasvua. Kulut nousevat lähes kaikissa kuluryhmissä, erityisesti henkilöstökuluissa.

Vuosien 2023 ja 2025 palkkaratkaisut nostavat kaupungin henkilöstökuluja merkittävästi. Talousarviossa henkilöstökuluihin on varattu yhteensä 115,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 palkkaratkaisut nostavat henkilöstömenoja seuraavan kolmen vuoden aikana arviolta 12 %.

Palveluiden ostoihin varattu määräraha kasvaa 30,9 miljoonaan euroon. Nousua selittävät muun muassa palvelusetelipäiväkotien täysimääräiset kustannukset sekä koulukuljetusten ja tietohallintopalveluiden menojen kasvu. Aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden kulut sen sijaan laskevat neljä prosenttia ja jäävät 15,1 miljoonaan euroon.

Avustuksiin varattu määräraha nousee 14,0 miljoonaan euroon, mikä johtuu erityisesti työttömyysturvan kuntaosuuksien kasvusta. Sakkomaksujen arvioidaan kohoavan yli viiteen miljoonaan euroon. Muut toimintakulut kasvavat lähes kolmanneksella, ja niihin on varattu 17,2 miljoonaa euroa. Suurimman yksittäisen lisäyksen muodostavat Kokkolan Urheilupuisto Oy:n palveluostojen vuokratkustannukset.

Tulo- ja kiinteistöveroihin ei esitetä muutoksia

Kokkolan kaupungin verotulojen arvioidaan ensi vuonna nousevan 135 miljoonaan euroon. Kasvu perustuu erityisesti tuloverojen nousuun, jota tukee työllisyystilanteen mahdollinen kohentuminen. Yhteisöverotuottojen odotetaan kasvavan lähes viidenneksellä, vaikka niihin liittyy huomattavaa epävarmuutta kansainvälisen taloustilanteen ja tullipolitiikan vuoksi. Kiinteistöverojen tuotto pysyy nykyisellä tasolla, eikä veroprosentteihin esitetä muutoksia vuodelle 2026.

Valtionosuuksien arvioidaan olevan 35,5 miljoonaa euroa. Kasvua (+4,9 M€) selittää erityisesti peruspalvelujen valtionosuuden vahvistuminen sekä verotuloihin perustuvat tasaukset ja veromenetysten kompensaatiot. Kokonaisuutta kuitenkin heikentävät sote-uudistukseen liittyvät pysyvät vähennykset, jotka pienentävät kaupungin rahoitusosuutta noin 17 miljoonalla eurolla vuonna 2026.

Pidemmällä aikavälillä valtionosuuksien kehitys näyttää heikolta, sillä väestön väheneminen ja lasten määrän lasku kaventavat rahoituspohjaa. Vuoteen 2027 siirtynyt valtakunnallinen rahoitusjärjestelmän uudistus ei lupaa kunnille lisärahoitusta, vaan sen vaikutus on valtion näkökulmasta kustannusneutraali.

Näin ollen kaupungin talouden tasapaino nojaa jatkossa yhä vahvemmin omien verotulojen kehitykseen.

Rahoitustuotot ja -kulut

Kaupungin ja liikelaitoksen ensi vuoden talousarviossa rahoitustuotot ja -kulut jäävät nettona lievästi alijäämäisiksi, noin -0,2 miljoonaan euroon. Korkotuottojen arvioidaan olevan 0,4 miljoonaa euroa ja osinkojen sekä muiden rahoitustuottojen 4,2 miljoonaa euroa, kun taas korkokulut nousevat 4,8 miljoonaan euroon. Korkean suojausasteen ansiosta korkomenojen kasvu on toistaiseksi pysynyt hallinnassa, mutta nykyinen korkotaso ja kasvava lainakanta lisäävät kustannuksia tulevana vuosina. Nykyarvion mukaan kaupungin korkomenot voivat nousta vuoteen 2030 mennessä yli kahdeksaan miljoonaan euroon vuodessa, mikä korostaa käyttötalouden tasapainottamisen tarvetta.

Osinkotuottojen arvioidaan ensi vuonna pysyvän suunnilleen nykyisellä tasolla. Ne perustuvat vuoden 2025 yhtiöiden maksamiin osinkoihin sekä keskeisten yhtiöiden tilinpäätösennusteisiin, joissa ei odoteta suuria muutoksia.

Vuosikate

Vuoden 2026 talousarviossa Kokkolan vuosikate paranee tämänvuotisesta ennusteesta ja on 17,4 miljoonaa euroa. Kehitystä tukevat talousohjelman sopeutustoimet sekä verotulo- ja valtionosuusennusteiden positiiviset muutokset. Vuosikate ei kuitenkaan yllä asetettuun tavoitteeseen, jonka mukaan sen tulisi kattaa poistot 120-prosenttisesti. Toteutuma jää 96,8 prosenttiin, mikä merkitsee sitä, ettei käyttökattetta jää investointeihin vaan ne joudutaan rahoittamaan kokonaan velalla. Tilanne on hieman parantunut edellisvuosien tasosta, mutta edelleen selvästi alle tavoitetason.

Investoinnit ja rahoituslaskelma

Vuoden 2026 talousarviossa Kokkolan kaupungin ja liikelaitoksen nettoinvestoinnit ovat 42,9 miljoonaa euroa, mikä on talousarvioraamin mukainen taso. Investointipaineet jatkuvat myös tulevana vuosina. Vuodelle 2027 investointeihin on varattu 53,3 miljoonaa euroa ja vuodelle 2028 yhteensä 47,2 miljoonaa euroa. Kolmen vuoden investointisuunnitelma kokonaisuus nousee noin 143,4 miljoonaan euroon, mikä ylittää toistaiseksi kaupunginhallituksen asettaman 120 miljoonan euron investointikattoarvion tarkastelujaksolla.

Vuoden 2026 keskeiset investoinnit:

- Kokkolan Urheilupuisto Oy:n pääomitus ja Urheilupuiston ulkoalueet
- Halkokarin koulun ja päiväkodin hanke
- Liikenneväylät ja muut infrainvestoinnit
- Kokkolan suomalaisen lukion remontti
- Lataamon vanhanosan saneeraus ja uudisosan rakentaminen
- Asemaseudun alikulku ja pysäköintijärjestelyt
- Mäntykankaan tekniset tilat
- Kaupunginkirjaston muutostyöt
- Marinkaisten päiväkotit

Rahoituslaskelman toiminnan ja investointien rahavirta on -27,5 miljoonaa euroa. Pitkäaikaisten lainojen lisäys on 60,0 miljoonaa euroa. Vastaavasti pitkäaikaisten lainojen vähennykset ensi vuonna ovat -34,0 miljoonaa euroa. Kaupungin lainasaldoennuste kasvaa 291,4 miljoonaan euroon vuoden 2026 lopussa.

Rahoituslaskelman rahoituksen rahavirta vuonna 2026 liikelaitos huomioiden on 26,0 miljoonaa euroa ja rahavarojen muutos vastaavasti -1,5 miljoonaa euroa.

Kaupungin ja liikelaitoksen vuoden 2024 tilinpäätöksessä taseen edellisten tilikausien ylijäämä tappio huomioiden oli yhteensä noin 47,3 miljoonaa euroa. Vuoden 2025 tilinpäätösennusteen mukaan kaupungin ja liikelaitoksen tuloksesta on tulossa alijäämäinen. Mikäli vuoden 2026 talousarvio toteutuu esityksen mukaisena, on kaupungin tilikausien ylijäämä taseessa vuoden päättyessä arviolta noin 45,5 miljoonaa euroa.

Kaupunkia kehitetään määrätietoisesti, talouden realiteetteja unohtamatta

Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2027-2028 on laadittu vastuullisesti ja realistisesti, perustuen tämän hetken näkemyksiin talouden tilasta ja todennäköisistä kehityksen suunnista.

Haasteet jatkuvat myös tulevana vuosina, ja niihin liittyy runsaasti epävarmuutta toimintaympäristössä. Kaupunkia kehitetään kuitenkin määrätietoisesti ja talouden realiteetit huomioiden. Meillä on laajempi horisontti.

Stina Mattila
kaupunginjohtaja

Mikko Tornikoski
talousjohtaja

Tuloslaskelma 2026, kaupunki ja liikelaitos (ulkoiset)

(1000)	TP 2024	TA 2025 (alkup.)	TA 2026	2025/2026 muutos	2025/2026 muutos %
TOIMINTATUOTOT	38 592 €	37 342 €	39 520 €	2 178 €	5,8 %
TOIMINTAKULUT	-170 907 €	-181 541 €	-192 392 €	-10 851 €	6,0 %
TOIMINTAKATE	-132 315 €	-144 199 €	-152 872 €	-8 674 €	6,0 %
VEROTULOT	122 685 €	128 867 €	134 978 €	6 111 €	4,7 %
VALTIONOSUUDET	26 308 €	30 577 €	35 485 €	4 907 €	16,0 %
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	1 502 €	-410 €	-205 €	205 €	-50,0 %
VUOSIKATE	18 179 €	14 836 €	17 385 €	2 549 €	17,2 %
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-20 359 €	-17 150 €	-17 966 €	-816 €	4,8 %
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT					
TULOS	-2 179 €	-2 314 €	-580 €	1 734 €	-74,9 %
POISTOERON MUUTOS	-7 981 €	381 €	664 €	283 €	74,4 %
VARAUSTEN MUUTOS	8 690 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %
RAHASTOJEN MUUTOS	71 €	0 €	0 €	0 €	0,0 %
YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 399 €	-1 933 €	84 €	2 017 €	-104,3 %

Tuloslaskelma 2026, kaupunki ja liikelaitos (ulkoinen)

Tuloslaskelma TA 2026	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Liikelaitos Kokkolan Vesi	Yhteensä, sisäiset erät mukana	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty
Myyntitulot	40 577 337	9 562 100	50 139 437	19 370 055
Maksutulot	4 279 650	5 000	4 284 650	4 284 650
Tuet ja avustukset	1 386 530	0	1 386 530	1 386 530
Vuokratulot	42 012 189	0	42 012 189	10 368 199
Muut tulot	2 763 670	0	2 763 670	2 056 300
Valmistus omaan käyttöön	1 999 000	55 000	2 054 000	2 054 000
TOIMINTATULOT	93 018 376	9 622 100	102 640 476	39 519 734
Palkat ja palkkiot	-92 310 615	-1 895 700	-94 206 315	-94 206 315
Eläkemenot	-18 033 645	-358 037	-18 391 682	-18 391 682
Muut henkilösivumenot	-2 599 907	-71 711	-2 671 618	-2 671 618
Henkilöstömenot	-112 944 167	-2 325 448	-115 269 615	-115 269 615
Palvelujen ostot	-60 341 348	-1 639 812	-61 981 160	-30 947 828
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 295 433	-1 214 000	-15 509 433	-15 066 013
Avustukset	-13 953 400	-1 200	-13 954 600	-13 954 600
Vuokramenot	-46 915 127	-145 640	-47 060 767	-15 416 777
Muut toimintamenot	-1 730 145	-7 000	-1 737 145	-1 737 145
TOIMINTAMENOT	-250 179 619	-5 333 100	-255 512 719	-192 391 978
TOIMINTAKATE	-157 161 244	4 289 000	-152 872 244	-152 872 244
Verotulot	134 978 000	0	134 978 000	134 978 000
Valtionosuudet	35 484 500	0	35 484 500	35 484 500
Korkotulot	377 000	40 000	417 000	377 000
Korvaus peruspääomasta	500 000	-500 000	0	0
Muut rahoitustulot	4 200 000	18 000	4 218 000	4 218 000
Korkomenot	-4 740 000	-90 000	-4 830 000	-4 790 000
Muut rahoitusmenot	-10 100	0	-10 100	-10 100
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	326 900	-532 000	-205 100	-205 100
VUOSIKATE	13 628 156	3 757 000	17 385 156	17 385 156
Poistot	-14 852 633	-3 113 000	-17 965 633	-17 965 633
TULOS	-1 224 477	644 000	-580 477	-580 477
Poistoeron muutos	474 813	189 500	664 313	664 313
Varausten muutos	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ	-749 664	833 500	83 836	83 836

Rahoituslaskelma 2026, kaupunki ja liikelaitos (ulkoinen)

KOKKOLAN KAUPUNKI JA KOKKOLAN VESI RAHOITUSLASKELMA	Kaupunki ilman liikelaitoksia	Liikelaitos Kokkolan Vesi	Yhteensä, sisäiset erät vähennetty	TS 2027 (‘000)	TS 2028 (‘000)
TOIMINNAN RAHAVIRTA					
Vuosikate	13 628 156	3 757 000	17 385 156	19 723	20 006
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-2 000 000	0	-2 000 000	-2 000	-2 000
	11 628 156	3 757 000	15 385 156	17 723	18 006
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA					
Investointimenot	-41 629 000	-2 750 000	-44 379 000	-54 894	-48 735
Rahoitusosuudet investointimenoihin	15 000	0	15 000	53	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	1 500 000	0	1 500 000	1 500	1 500
	-40 114 000	-2 750 000	-42 864 000	-53 341	-47 235
Toiminnan ja investointien rahavirta	-28 485 844	1 007 000	-27 478 844	-35 618	-29 229
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0				0
	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäykset	60 000 000	0	60 000 000	70 000	65 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennykset	-34 007 000	0	-34 007 000	-35 606	-36 357
Lyhytaik. lainojen lisäykset/vähennykset	25 993 000	0	25 993 000	34 394	28 643
Muut maksuvalmiuden muutokset					
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutokset					
Pitkäaikaisten saamisten muutos					
Saamisten muutos					
Korottomien velkojen muutos	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	25 993 000	0	25 993 000	34 394	28 643
Rahavarojen muutos	-2 492 844	1 007 000	-1 485 844	-1 224	-586